

РЕШЕНИЕ

№ 20509

гр. София, 13.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 15 състав, в
публично заседание на 13.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Росица Цветкова

при участието на секретаря Антонина Митева, като разгледа дело номер **3509** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 203 от Закона за енергетиката (ЗЕ).
Образувано е по жалба на „Електроразпределение Север“ АД – [населено място], представлявано от пълномощник адв. А. Т., срещу Решение № ПАМ-2/26.02.2025г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), в частта му по т. 3 и т. 4. Жалбоподателят твърди, че решението в оспорената част е издадено при съществено нарушение на административнопроизводствени правила, в противоречие с материалния закон и с целите на закона, поради което моли то да бъде отменено като незаконосъобразно. В съдебно заседание чрез пълномощника жалбата се поддържа. Претендират се разноси по делото.

Ответникът - Комисия за енергийно и водно регулиране чрез юрк. П. оспорва жалбата и моли тя да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Възражава за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение от страна на жалбоподателя.

Административен съд София град, III отделение, 15 състав, след като обсъди доводите на страните и въз основа на представените по делото доказателства, приема за установено следното:

С Решение № ОУ-12 от 08.09.2022 г. Комисията за енергийно и водно регулиране е одобрила

„Общи условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на Електроразпределение Север АД“. Общите условия се влезли в сила от 16.10.2022 г. Глава X на Общите условия, именувана „Отговорности“, урежда с чл. 66 и следващи отговорността на „Електроразпределение север“ АД за щети, нанесени на клиентите. Предвидено е, че такава отговорност се носи в следните случаи:

1. при отказ да предостави услугите „достъп до електроразпределителната мрежа“ и „пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа“ в нарушение на действащото законодателство и/или на тези ОУДПЕЕ;
2. при неправомерно прекъсване на преноса на електрическа енергия;
3. при нарушаване на непрекъснатостта на захранването на клиентите съгласно категорията по осигуреност на електроснабдяването, извършено в противоречие с действащи нормативни разпоредби и/или тези ОУДПЕЕ;
4. при пренос на електрическа енергия в мястото на присъединяване с показатели за качество, несъответстващи на действащата нормативна уредба;
5. при неосигурена безопасна експлоатация на електрически съоръжения, собственост на „Електроразпределение север“ АД.

Нормата на чл. 68 регламентира, че ако клиентът остане без електрическа енергия по вина на „Електроразпределение север“ АД повече от 24 (двадесет и четири) часа след получаването от „Електроразпределение север“ АД на уведомление от клиента, „Електроразпределение север“ АД заплаща неустойка на клиента в размер на 30 (тридесет) лева и по 20 (двадесет) лева за всеки следващ период от 12 (дванадесет) часа без осигурена електрическа енергия.

Уредени и са няколко хипотези, в които отговорността на „Електроразпределение север“ АД се изключва, една от тях е тази по чл. 70, ал. 4 от общите условия, съгласно който „Електроразпределение север“ АД не носи отговорност за вредите, причинени от повреди в електрическата мрежа или съоръжения по независещи от „Електроразпределение север“ АД причини. Общите условия уреждат и реда за реализиране на отговорността с нормите на чл. 77 и сл. предвидено е в частност (ал.1), че: „Пострадалата страна е длъжна в срок до 3 (три) работни дни писмено да уведоми другата страна в случаите, когато е претърпяла вреди от действие или бездействие на другата страна, освен в случай на отговорност на клиента за неплащане на дължими суми. другата страна в срок до края на следващия работен ден от получаване на уведомлението, с изключение на случаите на ограничителен режим, при възникване или

предотвратяване на аварии и/или случаите на непреодолима сила, изпраща свой представител за съставяне на констативен протокол за нанесените щети – ал. 2. В случаите на ограничителен режим, при възникване или предотвратяване на аварии и/или в случаите на непреодолима сила, констативен протокол за нанесени щети се съставя след отпадането на тези обстоятелства – ал. 3. „Електроразпределение север” АД и клиентът разглеждат обстоятелствата по констативния протокол и доброволно уреждат взаимоотношенията си. При непостигане на съгласие, спорът се отнася за решаване по предвидения в закона ред“.

Административното производство, в рамките на което е издадено оспореното решение, е започнало служебно по заповед на председателя на КЕВР за извършване на извънредна проверка за изпълнение на условията на Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия”, издадена на “Електроразпределение Север” АД (ЕРП Север, дружеството). Повод за назначаване на проверката са медийни отразявания и публикации за продължителното прекъсване на електрозахранването в множество населени места на територията, обхваната от лицензионната дейност на дружеството. Дружеството е уведомено за възлагане на проверката. В рамките на проверката са събрани данни за населените места по общини, които са били с нарушено електрозахранване в периода от 22.12.2004г. до 30.12.2024г., поименен списък с диспечерски наименования на съоръженията, захранващи населените места с нарушено електрозахранване и програма за ремонт и поддържане на съоръженията на дружеството за 2024г. с информация за изпълнените дейности до 20.12.2024г. и обективните причини, довели да бавното отстраняване на повредите, както и поименен списък на клиентите на дружеството, засегнати от прекъсването на електрозахранването, извършени са проверки на място на част от съоръженията, за които дружеството е било предизвестено и е могло да изпрати свой представител. Резултатите от проверката за отразени в нарочен протокол от 04.02.2025г. Протоколът е обсъден от специална работна група от служители на КЕВР, за което е изготвен доклад от 21.02.2025г. с вх. № Е-ДИ-285/20.03.2024 г. до председателя на КЕВР, с който е направено предложение КЕВР да приеме доклада и да вземе решение, с което да даде преписания на „Електроразпределение Север“ АД в седемдневен срок от получаване на решението, в съответствие с разпоредбата на чл. 68 от Общите условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа, „Електроразпределение Север“ АД да определи размера на дължимата неустойка на всеки свой битов клиент, останал без електрозахранване повече от 24 (двадесет и четири) часа в периода от 21.12.2024 г. до 31.12.2024 г., с изключение на

тези с нулева консумация за последните 13 месеца и такива е прекъснато електрозахранване поради неплатени задължения или неправомерно използване на електрическа енергия, както и в седемдневен срок след изпълнение на разпореждането по т. 3 „Електроразпределение Север“ АД да издаде съответните данъчни документи и да извърши плащания към „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, което да приспадне неустойката от общата стойност на фактурата/ите за всички клиенти по т. 3, с изключение на получилите такава чрез банков превод или изплатени на каса преди датата на настоящото решение, с уговорката, че разпореждането на отменя правото на клиента за поиска заплащане на неустойката по банков превод.

Преди това в доклада е прието, че причина за аварията е техническото състояние на енергийните съоръжения и готовността на дружеството за работа в зимни условия.

Възприемайки изцяло констатациите по доклада, с оспореното решение и конкретно с т. 3 и т. 4 по III. част на оспореното решение на КЕВР на жалбоподателя са дадени следните предписания, на основание чл. 201, ал.1, т. 3, ал. 2, т.1, б. „а“ от Закона за енергетиката: т.3 - В седемдневен срок от получаване на настоящото решение, в съответствие с разпоредбата на чл. 68 от Общите условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа „Електроразпределение Север“ АД да определи размера на дължимата неустойка на всеки свой битов клиент, останал без електрозахранване повече от 24 (двадесет и четири) часа в периода от 21.12.2024 г. до 31.12.2024 г., с изключение на тези с нулева консумация за последните 13 месеца и такива е прекъснато електрозахранване поради неплатени задължения или неправомерно използване на електрическа енергия.

т. 4 - В седемдневен срок след изпълнение на разпореждането по т. 3 „Електроразпределение Север“ АД да издаде съответните данъчни документи и да извърши плащания към „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, което да приспадне неустойката от общата стойност на фактурата/ите за всички клиенти по т. 3, с изключение на получилите такава чрез банков превод или изплатени на каса преди датата на настоящото решение. Разпореждането на отменя правото на клиента за поиска заплащане на неустойката по банков превод.

Фактическите основания на взетото решение се свеждат до следното:

Налице е неизпълнение на задължение, произтичащо от ОУ, което представлява нарушение на условията на издадената на дружеството Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. ЕРП Север не е спазило разпоредбата на чл. 68 от ОУ, като не е заплатило на всички свои клиенти неустойка в размер, определен съгласно посочената

разпоредба от ОУ, доколкото ЕРП Север разполага с пълната информация за клиентите си, чието електрозахранване е преустановено по вина на дружеството поради недостатъчно добро поддържане на собствените му електрически съоръжения за повече от 24 часа.

Преди това в решението са направени констатации, че: „експлоатираните от дружеството съоръжения не са в пълно съответствие с нормативните изисквания, което предполага по-висока аварийност. Основно аварията са предизвикани от паднали върху проводници и стълбове клони и високи дървета, чиито корени се намират в и извън сервитутната зона на електропроводите. Броят на аварията би бил значително по-малък, ако сервитутите се почистват регулярно и не се допуска дърветата да израстват до опасна височина. Счупените стълбове са видимо корозирали и амортизирани след дълга експлоатация, което закономерно намалява тяхната механична устойчивост при ограничен натиск. На места сервитутните зони не са почистени в размера, определен в Наредба № 16. за което присъстващите при проверката на място служители на дружеството твърдят, че не получават разрешения за сеч от горските и общински администрации. За твърденията не са представени писмени доказателства. За периода 2023 г. - 2024 г. дружеството е направило разходи за поддържане и ремонт на авариралите съоръжения, предмет на проверката, в размер на 10 944 726 лв. За почистване на сервитути на „ВЛ СрН и МрНН“ са изразходвани 1 007 144 лв., което е недостатъчно да гарантира в максимална степен безаварийната работа на въздушните електропроводи и мрежи“.

Решението е съобщено на 07.03.2025г., а жалбата до съда е подадена чрез пощенски оператор на 21.03.2025г.

Въз основа на установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна, в предвидения от закона срок, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което производството по делото е допустимо.

Оспореното решение № ПАМ-2/ 26.02.2025г г. на КЕВР е постановено от надлежен орган в рамките на предоставената му от закона компетентност. На основание чл. 201, ал.1, т. 3 от ЗЕ КЕВР може да дава задължителни предписания на контролираните по закона лица при констатирани нарушения на лицензията, като в частност може да разпорежда извършването на определени действия в определен срок – чл. 201, ал.2, т. 1, б. а“ от ЗЕ. Съгласно разпоредбата на чл. 49, ал. 2. т. 7 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката неразделна част от лицензията са утвърдените общи условия на договори. Няма основание да се приеме, че оспореното решение е постановено в нарушение на изискванията за форма и при

каквито и да било съществени процесуални нарушения. Съдът приема, че оспореното решение противоречи на материалния закон, тъй като не се установява твърдяното нарушение на чл. 68 от Общите условия на договорите от страна на „Електроразпределение север“ АД. Основанията за този извод се следните: Утвърдените от КЕВР ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ДОСТЪП И ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ПРЕЗ ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНАТА МРЕЖА НА „ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ СЕВЕР“ АД, не уреждат правото на неустойка на потребителите като някакво абсолютно право, което да възниква автоматично при липса на електрозахранване продължило повече от 24 часа. Конкретно, чл. 68 от Общите условия предвижда, че правото на неустойка възниква в случаите, когато клиентът остане без електрическа енергия по вина на „Електроразпределение север“ АД повече от 24 (двадесет и четири) часа след получаването от „Електроразпределение север“ АД на уведомление от клиента. Т.е. правото на неустойка в тази хипотеза предполага всеки един клиент да е уведомил дружеството за прекъсването на електрозахранването и да е останал без електрическа енергия повече от 24 часа след уведомяването. Този въпрос напълно е игнориран от КЕВР при преценката, дали е налице неизпълнение на договора. Наред това, в същите тези общи условия, одобрени от КЕВР, е уредено, че правото на неустойка се реализира по определен ред, който наред с другото предполага всеки един клиент, който счита, е претърпял вреди по вина на дружеството, да уведоми дружеството за това, и то в три дневен срок от узнаването за настъпването им. КЕВР няма правомощие да замества волята на потребителите и от тяхно име и без да е спазена процедурата, предвидена в Общите условия, да твърди настъпили вреди пред „Електроразпределение север“ АД. Неустойката според българското право – чл. 92 от ЗЗД, е форма на договорната отговорност, т.е. случаите, в които тя се дължи, както и нейният размер се определят от страните с договор. Затова общите условия в случая са определящи. Без да са заявени вреди, няма как да възникне задължение за изплащане на неустойка, респ. няма как да се приеме, че е налице неизпълнение на общите условия на договорите и респ. на предоставената лицензия.

По изложените съображения съдът приема, че оспореното решение е лишено от материално основание – не е налице твърдяното нарушение на предоставената лицензия от страна на дружеството, и следва да бъде отменено.

Предвид изхода на делото следва да се постави на обсъждане претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноски по делото. Претендират се разноски в размер на 5390 лв., от които

5340лв. за адвокатски хонорар, както и 50лв. за държавна такса. За тези разноси са представени доказателства, че са платени. Съдът следва да прецени прекомерността на уговорена сума в размер на 5 390лв. с оглед направеното възражение за прекомерност.

Съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, какъвто е настоящият случай, минималното възнаграждение е 1000 лв. При тази правна рамка и като съобрази действителната правна и фактическа сложност на делото, както и обстоятелството, че същото е приключило в едно съдебно заседание, съдът намира, че уговореният размер близо пет пъти от минималния е прекомерен и следва да бъде намален до 2000лв. Отговорността на ответника за адвокатски хонорар следва да бъде ограничена до 2000 лв., съответно ответникът следва да плати разноси в размер на 2050лв.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК и чл. 143, ал.1 от АПК, във връзка с чл. 78, ал.5 от ГПК и чл. 144 от АПК, Административен съд София-град, 15 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на „Електроразпределение Север“ АД – [населено място], представлявано от пълномощник адв. А. Т., срещу Решение № ПАМ-2/26.02.2025г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), в частта му по част III, т. 3 и т. 4.

ОСЪЖДА Комисия за енергийно и водно регулиране да плати на „Електроразпределение Север“ АД – [населено място], разноси по делото в размер на 2050лв., от които 50лв. за държавна такса и 2000лв. за адвокатски хонорар, като отхвърля искането за присъждане на разноси над този размер, за разликата от 3340 лв. до сумата от 5390лв., като неоснователно.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението за изготвянето му.